

El moment econòmic de les Illes Balears

maig 2020

TAXES DE VARIACIÓ INTERANUAL DEL VAB A PREUS CONSTANTS (%)

	Interanual					
	Anual		Trimestral del 2019			
	2018	2019	I	II	III	IV
Illes Balears	2,7	2,0	2,2	2,0	1,9	1,8
Mallorca	2,6	1,9	2,1	2,0	1,8	1,8
Menorca	2,0	1,5	1,8	1,7	1,5	1,1
Pitiüses	3,5	2,3	2,8	2,5	2,1	1,9

a: avanç e: estimació

Font: elaboració pròpia

L'economia mundial i la de les Illes Balears s'ha vist sacsejada a l'inici de 2020 per la crisi sanitària del COVID-19. Quan es disposi de les dades completes referents al primer trimestre, es podran dur a terme les estimacions directes de l'impacte. Fins al moment es disposa de la taxa de creixement del 4t trimestre del 2019, que se situa en el 1,8% interanual i deixa el còmput anual del 2019 en un 2,0%. L'alentiment respecte de l'any anterior es fa palès a totes les illes, però ha afectat més intensament a les Pitiüses, tot i que partien d'un nivell més alt.

El brot generalitzat del coronavirus ha afectat el creixement **mundial**. El producte interior brut (PIB) real va pujar als EUA un 0,3% al primer trimestre del 2020, quan en el quart trimestre del 2019 es registrà un creixement del 2,3% interanual. A la Xina, on s'incia la pandèmia, la producció es redueix un -6,8% en el primer trimestre comparat amb el mateix període del 2019, mentre que en el darrer període del 2019 hi hagué un augment del 6,0%. Japó, on encara no es coneixen les dades dels primers tres mesos del 2020, registra una caiguda del -1,7% el darrer trimestre del 2019. El preu del barril Brent ronda els 25 dòlars per barril, pràcticament sols un terç del valor d'un any enrere.

Per l'economia de la **zona euro**, la Comissió Europea projecta una caiguda del PIB del -7,7% per al 2020. Segons l'Eurostat, en el primer trimestre del 2020, el creixement enregistrar cedeix un -3,2% interanual. Per països,

l'economia d'Alemanya minva -2,3%; Itàlia més del doble (-4,8%); França té una de les caigudes més fortes (-5,4%), i el Regne Unit, en canvi, és de les caigudes més suaus (-1,6%). La taxa d'atur a la Unió Europea al mes de març puja una dècima i queda en 6,6%, la qual cosa suposa un total de 14,1 milions de persones.

El PIB **espanyol** del primer trimestre presenta una variació negativa d'un -4,1% interanual, que en termes intertrimestrals suposa una caiguda d'un -5,2%. L'efecte de la crisi del coronavirus s'ha centrat en la contribució de la demanda nacional (-4,3 p.p.), mentre que la demanda exterior manté una aportació positiva de 0,2 punts. Així, la despesa en consum final de les llars es desploma un -6,7% interanual i la formació bruta de capital un -5,5%. El comerç exterior s'ha ressentit i tant les exportacions de béns i serveis (-6,3%) com les importacions (-7,4%) tenen taxes negatives. Per sectors, les

GOVERN
ILLES
BALEARS

El moment econòmic de les Illes Balears

activitats afectades per les restriccions són les més afectades, com ara les artístiques i recreatives (-10,7%), el comerç, l'hoteleria i el transport (-9,7%) i la construcció (-8,6%). En positiu sols hi ha el VAB de les activitats financeres (6,9%) i el de les administracions públiques, sanitat i educació (2,0%).

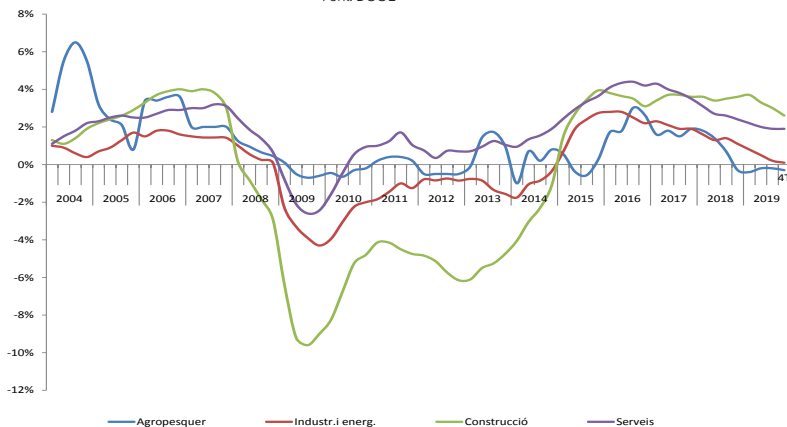
Les **Illes Balears** seran una de les comunitats autònomes que més es veuran afectades per les restriccions de l'estat d'alarma declarat al març atès el pes del turisme en la seva economia. Aquest fet implicarà una reducció important de les taxes de creixement respecte de les del 2019. En el còmput anual, l'economia balear incrementa el valor afegit brut un 2,0% respecte del 2018 i destaca l'arxipèlag pitiús amb una variació del 2,3% interanual. Menorca repeteix un any més com la regió amb un creixement econòmic més moderat (1,5%) i Mallorca queda entre ambdós valors (1,9%). Per sectors, la construcció presenta l'increment de volum més destacat (3,2%). Els serveis, tot i que també cedeixen terreny respecte del ritme de creixement del 2018, deixen la mitjana anual en el 2,0%. La indústria i el sector primari tenen els augments de producció més moderats (un 0,4% i un 0,0% respectivament) i també són les branques que presenten un diferencial més negatiu en comparació amb els creixements del 2018. Quant als darrers tres mesos de l'any passat, la variació del

VAB és d'un 1,8%. Totes les illes es troben per davall dels dos punts percentuals, cosa que no es donava d'ençà el primer trimestre de l'any 2014.

Els efectes de la crisi sanitària s'han vist clarament reflectits a les dades del **mercado de treball** del mes d'abril. Així, el quart mes de l'any va tancar a les Illes amb una caiguda de l'afiliació sense precedents, atès que es van registrar 460.850 persones d'alta a la Seguretat Social, 44.091 menys que l'abril del 2019, un -8,7% menys. A nivell estatal, la caiguda de l'afiliació ha estat del 4%. De fet, les Illes Balears és, juntament amb Canàries (-6,3%), la comunitat autònoma amb el major descens. D'altra banda, el nombre total de demandants d'ocupació a les Illes Balears del mes d'abril fou de 213.432 persones, fet que suposa un augment de 135.660 persones (+174,4%) respecte del mes d'abril del 2019. Dins el col·lectiu de demandants no aturats s'hi concentren els demandats en situació d'Expedient de Regulació de l'Ocupació que segons les dades de tancament de la TGSS del mes d'abril assoleixen les 141.614 persones. Pel que fa a l'atur registrat, el mes d'abril tanca amb 72.542 persones inscrites, cosa que representa un increment del 62,2% respecte del mes d'abril del 2019. L'atur puja a totes les illes, i de forma més significativa a les Pitiüses: Formentera (101,7%) i Eivissa (87,7%), seguides de Mallorca (58,7%) i, Menorca (57,9%). En el

GRÀFIC 1. VARIACIÓ INTERANUAL DEL VAB PER SECTORS ECONÒMICS

Font: DGOE

conjunt de l'Estat, l'atur presenta un increment interanual del 21,1%. També en el cas de l'atur registrat les Illes Balears presenta les dades més negatives del conjunt de comunitats autònomes. Finalment, es registren 8.693 nous contractes en el mes d'abril cosa que representa un descens del -84,4% en termes interanuals.

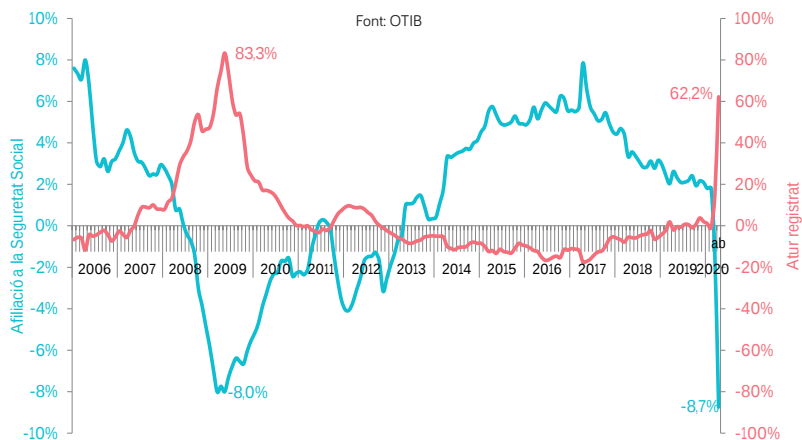
En el quart trimestre del 2019, el sector de la **indústria** i l'energia registra una pujada d'una dècima percentual en el valor afegit brut en termes reals, la qual cosa deixa el còmput mitjà de tot el 2019 en un 0,4%. Aquest alentiment esdevingut en el 2019, probablement entrarà en el terreny negatiu al primer trimestre del 2020, ja que l'índex de producció industrial cau un -10,5% en la mitjana del primer trimestre, i en el mes de març la caiguda és d'un 13,0%. En ambdós casos la caiguda és més intensa que al conjunt nacional (-5,0% i -10,2% respectivament). La producció de la indústria manufacturera cedeix un 18,8%, mentre que la lligada al subministrament d'energia i aire condicionat cau un 5,4%. Paral·lelament a la producció, l'índex de preus també registra una forta caiguda en el tercer mes del 2020 (-9,6%) i novament més intensa en comparació al conjunt estatal (-5,0%). El valor de les exportacions de béns a l'estranger durant els dos primers mesos del 2020 arriba a 265,5 milions d'euros i representa un augment de més d'una quarta part. Les

compres es redueixen en un -7,2% i la taxa de cobertura del període queda en un 126,5%, superior a la del 92,5% del mateix període del 2019. La demanda d'energia elèctrica, un indicador molt correlacionat amb l'activitat econòmica i el consum, cau a l'abril un 28% a les Illes Balears, amb especial intensitat a Formentera (-37,1%) i a Mallorca (-29,0%). Menorca té la caiguda més suau (-22,4%) i Eivissa la segona (-24,7%). A darrer dia de març, la indústria i l'energia comptaven amb 27.787 altes a la Seguretat Social, fet que representa un descens del -4,3% respecte del mateix mes del 2019.

El VAB de la **construcció** es puja en el quart trimestre del 2019 un 2,6% i és el sector amb més dinamisme tant en aquest trimestre com en el còmput anual (3,2%). En canvi també ha estat un sector afectat per la crisi del COVID-19, tal i com reflecteix el nombre de treballadors del mes de març, el qual cau un 9,8% respecte del mateix mes del 2019 i queda en les 52.687 altes. La caiguda s'ha concentrat en els assalariats (-13,9%). Les hipoteques constituïdes els dos primers mesos del 2020 creixen tant en nombre (51,6%), com en import total (41,1%).

Els indicadors d'activitat del sector **serveis** (IASS) presenten una pujada de la facturació de 1,8% a les Illes Balears fins al mes de febrer (un 2,8% a Espanya). L'índex corresponent a

GRÀFIC 2. VARIACIÓ INTERANUAL D'INDICADORS DEL MERCAT LABORAL A LES ILLES BALEARS

El moment econòmic de les Illes Balears

l'ocupació té la mateixa variació que la xifra de negoci (1,8%) si bé en aquest cas es superior a la mitjana estatal (1,0%).

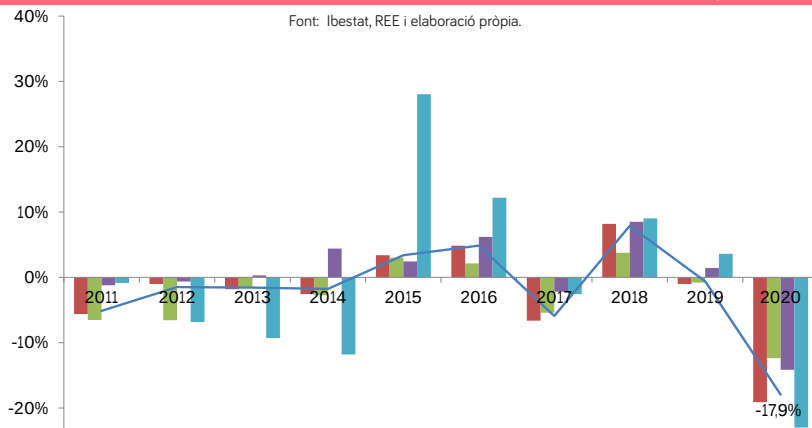
Les vendes de les empreses de **comerç** al detall del març recullen els efectes de les restriccions a l'activitat esdevingudes a causa del COVID-19. La xifra de negoci cau un -16,4% en el mes de març en termes interanuals, mentre que en el conjunt d'Espanya el descens és menor (-14,3%). Les conseqüències no han estat tan remarcables a l'índex d'ocupació, que a les Illescedeix un -1,7%, front el descens del -0,4 % al conjunt estatal.

La despesa **turística** total a les Illes Balears al març (132,8 milions d'euros) cau un -68,9% si es compara amb el mateix mes de l'any 2019. En termes acumulats anuals assoleix els 527,4 M d'euros, fet que suposa un desens del -36,4% respecte al primer trimestre de 2019. Segons Frontur, els turistes estrangers durant el març es desplomen un 68,3% respecte al mateix mes de l'any anterior i se situen a 116 milers. En termes acumulats, el primer trimestre del 2020 registra un descens del -41,4% interanual. El nombre de viatgers allotjats en hotels cau un 70,8% el mes de març respecte el mateix mes del 2019 i se situa en 75.406 viatgers. El descens registrat en el primer trimestre del 2020 assoleix el -36,5%, més destacat entre els viatgers estrangers (-40,2%), que entre els nacionals (-29,2%). Les pernoctacions hoteleres, per la

seva banda, experimenten també un notable descens al març (-68,2%), tant entre els estrangers (-66,3%), com sobretot entre els nacionals (-76,5%). Les Illes Balears assoleixen al març un grau d'ocupació hotelera per places del 26,9%, per sota la mitjana espanyola (28,9%), i molt per sota l'ocupació del març del 2019 (48,6%). L'índex de preus hotelers a les Illes cau un -6,7% al març, mentre que en el conjunt d'Espanya ho fa en un -3,3%.

El sector del **transport**, amb el tancament de ports i aeroports decretat amb l'estat d'alarma, experimenta una caiguda important en el mes de març. Així, el nombre de passatgers aterrats als aeroports de les Illes disminueix un -62,9% durant aquest mes. El descens del passatge del mes de març s'estén a totes les illes, si bé l'aeroport de Son Sant Joan (-64,2%) mostra el descens més acusat, per sobre el de Maó (-56,4%), i el d'Eivissa (-58,7%). La caiguda és generalitzada per mercat emissor. Així cau el d'origen britànic (-67,5%) i alemany (-66,7%), com també el mercat domèstic (-58,0%). Segons l'Autoritat Portuària de les Illes Balears, al mes de març, el trànsit de passatgers en creuers presenta un descens del 55,3%, la qual cosa suposa 36.638 passatgers menys que l'any anterior. Pel que fa al transport marítim en línia regular, el moviment de passatgers per al conjunt balear cau un -55,1%. Quant a les mercaderies, el mes de març del 2020 presenta una disminució del tràfic portuari del -18,0% respecte al mateix mes de l'any anterior.

GRÀFIC 3. EVOLUCIÓ INTERANUAL DE LA SUMA DE DEMANDA ELÈCTRICA DE MARÇ I ABRIL

QUADRE COMPARATIU D'INDICADORS ECONÒMICS

	Conjunt d'Espanya				Illes Balears				
	Període	Fa 1 any	Darrera	% Var	Període	Fa 1 any	Darrera	% Var	
Inflació (IPC)	Abril	1,5%	-0,7%	-	Abril	1,2%	-0,8%	-	INE
Taxa d'activitat	1r Trim	58,4%	58,2%	-	1r Trim	62,4%	60,3%	-	EPA-INE
Afiliació mitjana a la SS (m.)	Abril	19.230,4	18.458,7	-4,0%	Abril	504,9	460,9	-8,7%	MEYSS-TGSS
Afiliació mitjana d'estrangers a la SS (m.)	Març	2.027,0	2.073,9	2,3%	Març	81,1	80,1	-1,2%	MEYSS-TGSS
Taxa d'atur registrat	Abr1	14,1%	17,2%	-	Abr1	8,1%	13,6%	-	SPPEE-TGSS-Elab.pròpia
Agricultura, ramaderia i pesca									
VAB, creixement	1r Trim	-0,1%	-2,5%	-	4t Trim	-0,3%	-0,3%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Abril	1.184,7	1.158,4	-2,2%	Abril	8,6	8,1	-5,5%	MEYSS-OTIB
Gasoli B (tones)	Març	349.560	450.004	28,7%	Març	4.151	4.881	17,6%	Cores
Indústria i energia									
VAB, creixement	1r Trim	-0,4%	-2,2%	-	4t Trim	1,1%	0,1%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Abril	2.273,1	2.196,8	-3,4%	Abril	29,5	27,7	-6,2%	MEYSS-OTIB
Energia elèctrica demandada (GWh)	Abril	20.692	17.003	-17,8%	Abril	446,4	321,7	-27,9%	REE-lbestat
Índex de producció industrial (%)	Març	-0,2%	-10,2%	-	Març	-5,8%	-13,0%	-	INE
Construcció									
VAB, creixement	1r Trim	6,3%	-8,6%	-	4t Trim	3,6%	2,6%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Abril	1.257,6	1.127,4	-10,4%	Abril	57,8	52,4	-9,4%	MEYSS-OTIB
Habitatges visats acumulat	Des	92.187	99.136	7,5%	Des	3.195	3.474	8,7%	CSCAE-COAIB
Licitació oficial acumulada (milions d'euros)	Febrer	2.428,6	686,6	-71,7%	Febrer	49,1	12,0	-75,6%	M. Foment
Serveis									
VAB, creixement	1r Trim	2,9%	-4,1%	-	4t Trim	2,4%	1,9%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Abril	14.513,4	13.974,9	-3,7%	Abril	409,1	372,7	-8,9%	MEYSS-OTIB
Vendes al detall (var. interanual %)	Març	0,1%	-14,3%	-	Març	1,2%	-16,4%	-	INE
Passatgers arribats via aèria (m.)	Març	10.007,1	3.718,7	-62,8%	Març	859,3	318,6	-62,9%	AENA
Passatgers arribats via marítima línia regular (m.)	Març	2.314,3	957,0	-58,6%	Març	314,4	141,2	-55,1%	Puertos del Estado
Passatgers en creuers turístics (m.)	Març	707,3	216,6	-69,4%	Març	66,2	29,6	-55,3%	APB-Puertos del Estado
Despesa Turística d'estrangers (milions d'euros)	Març	6.034,9	2.214,9	-63,3%	Març	355,3	107,4	-69,8%	EGATUR-INE
Pernotacions hoteleres (m.)	Març	21520,9	8.369,5	-61,1%	Març	1147,2	364,4	-68,2%	INE

¹Amb afiliació mitjana a la SS

m.: milers

La **inflació** del mes d'abril torna al terreny negatiu tant a les Illes Balears (-0,8%) com a Espanya (-0,7%). Destaca la caiguda del grup de transport (-5,7%) i l'habitatge i les despeses associades (-5,5%), mentre que a l'altra extrem hi ha el grup d'aliments i begudes no alcohòliques (2,8% interanual). Aquesta aturada en el ritme de creixement dels preus

no es reflecteix a la inflació subjacent, que a l'abril queda en un 1,0%, semblant als mesos anteriors i al ritme espanyol (1,1%). A l'abril, l'índex de preus harmonitzat (IPCH) d'Espanya manté la tendència a la baixa i cau un -0,7%.

Data de tancament: 15 de maig de 2020.

